

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань правоохоронної діяльності

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-35-06

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності за дорученням Голови Верховної Ради України Д. Разумкова розглянув на засіданні 16 грудня 2020 року (протокол № 53) проект Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за вчинення домашнього насильства та насильства за ознакою статі» (реєстр. № 3908-1 від 03.08.2020), поданий народним депутатом України Бардіною М.О. та іншими народними депутатами України.

Зазначений законопроект є альтернативним до проекту Закону України «Про внесення змін до статті 173-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо збільшення адміністративної відповідальності за вчинення домашнього насильства» (реєстр. № 3908 від 17.07.2020) та має на меті удосконалення правового регулювання притягнення до відповідальності за вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового заборонного припису або неповідомлення про місце свого тимчасового перебування, а також практичної реалізації права постраждалої особи на відшкодування матеріальних збитків і моральної шкоди, завданих внаслідок домашнього насильства.

Для досягнення вказаної мети пропонується внести такі зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі - КУпАП):

1) встановити, що за вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового заборонного припису або неповідомлення про місце свого тимчасового перебування (ст. 173-2 КУпАП) суб'єкти, визначені у ст. 15 КУпАП (військовослужбовці, військовозобов'язані та резервісти під час проходження зборів, працівники правоохоронних органів) несуть адміністративну відповідальність на загальних підставах;

2) збільшити строки притягнення до адміністративної відповідальності за вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового заборонного припису або неповідомлення про місце свого тимчасового перебування до 6 місяців з дня виявлення правопорушення (на сьогодні – 3 міс.) (ст. 38 КУпАП);

3) передбачити застосування нового альтернативного виду адміністративного стягнення за вчинення зазначених правопорушень – суспільно корисних робіт (від 120 до 240 год. – при першому порушенні

протягом року та від 240 до 360 год. – при повторному порушенні протягом року), а так само збільшити строк адміністративного арешту до 10 діб (зараз 7 діб);

4) в примітці до ст. 172-3 КУпАП закріпити положення, що нарахована заробітна плата, за виконання кривдником суспільно-корисних робіт, перераховується постраждалій особі;

5) внести техніко-юридичні зміни до ст. 262 КУпАП щодо права Національної поліції України застосовувати адміністративне затримання особи у випадку вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового заборонного припису або неповідомлення про місце свого тимчасового перебування;

6) виключити обов'язкову присутність особи, яка притягується до адміністративної відповідальності за вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового заборонного припису або неповідомлення про місце свого тимчасового перебування у разі винесення термінового заборонного припису (ст. 173-2 КУпАП) під час розгляду справи судом.

Під час обговорення народні депутати України – члени Комітету звернули увагу на те, що прийняття цього законопроекту сприятиме реалізації положень Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству (далі – Конвенції) та боротьбу із цими явищами, якою визначено, що сторони вживають необхідні законодавчі або інші заходи для забезпечення покарання ефективними, пропорційними та переконливими санкціями за вчинення правопорушень, установлених відповідно до ст. 45 Конвенції, при цьому вживаються необхідні законодавчі або інші заходи для забезпечення того, щоб у разі винесення рішення про сплату штрафу належним чином ураховувалася здатність правопорушника виконати свої фінансові зобов'язання перед постраждалою особою (ст. 47 Конвенції).

Разом з тим, було наголошено, що такий вид адміністративних стягнень, як суспільно корисні роботи було запроваджено в Україні з метою посилення захисту права дитини на належне утримання шляхом вдосконалення порядку примусового стягнення заборгованості зі сплати аліментів. До того такого виду адміністративних стягнень взагалі не існувало, а отже, доволі сумнівним є доповнення санкції статті 173-2 КУпАП суспільно корисними роботами.

Окремо було зазначено, що штраф як вид адміністративного стягнення за вчинення діяння, передбаченого ст. 173-2 КУпАП, не сприяє захисту прав потерпілого, а часто навіть є шкідливим для його майнових прав, оскільки правопорушник може перебувати у сімейних відносинах та вести спільний побут із потерпілим.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини підтримує прийняття зазначеного законопроекту.

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету за наслідками розгляду ухвалив рішення, що законопроект реєстр. № 3908-1 є таким, що має опосередкований вплив на показники місцевих бюджетів (може призвести до збільшення видатків залежно від виявлених правопорушень). У разі прийняття відповідного закону він може набирати чинності згідно із законодавством.

Комітет Верховної Ради України з питань інтеграції України з Європейським Союзом, розглянувши на своєму засіданні зазначений законопроект, визнав його положення такими, що регулюються національним законодавством країн-членів Європейського Союзу та не підпадають під дію міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

Міністерство внутрішніх справ України висловило ряд застережень до проекту Закону у частині встановлення стягнення у виді суспільно корисних робіт для іншого виду правопорушення, аніж несплата аліментів. Відомство зазначило, що такі зміни повинні супроводжуватися відповідними змінами до ст. 325-3 КУпАП (Обов'язки власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу за місцем виконання порушником суспільно корисних робіт). Положення саме цієї статті регулюють порядок виконання постанови про накладення адміністративного стягнення у виді суспільно корисних робіт, оскільки такий вид адміністративного стягнення було введено тільки за несплату аліментів з метою посилення прав захисту дітей та підвищення відповідальності платників аліментів.

Національна академія правових наук України опрацювавши законопроект, зазначає про його беззаперечну актуальність та своєчасність.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України розглянувши законопроект висловило до нього низку зауважень та пропозицій. Зокрема, зазначається, що недоцільною є пропозиція проекту щодо встановлення суспільно корисних робіт як одного з видів адміністративних стягнень за вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового заборонного припису або неповідомлення про місце свого тимчасового перебування (зміни до ст. 173-2 КУпАП).

Також, ГНЕУ звернуло увагу на те, що нині вкрай утрудненим є виконання стягнення у виді суспільно корисних робіт, адже визначення виду таких робіт поставлено КУпАП в обов'язок органів місцевого самоврядування (ч. 2 ст. 325-1) і при його здійсненні виникають проблеми організаційного та фінансового характеру. Так, при проживанні порушника в селі, селищі або невеликому місті, місцевій раді важко знайти необхідну роботу для її виконання порушником. При цьому, оплата виконаної порушником роботи здійснюється за рахунок бюджету такої ради і необхідна сума може не передбачатись в бюджеті на відповідний фінансовий рік.

З огляду на це, не вбачається обґрунтованим збільшення складів адміністративних правопорушень, за які передбачатиметься стягнення у виді суспільно корисних робіт.

Заслухавши інформацію підкомітету, врахувавши висновки Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, комітетів з питань бюджету, з питань інтеграції України з Європейським Союзом, Міністерства внутрішніх справ України, Національної академії правових наук України, з'ясувавши позицію народних депутатів України – членів Комітету, запрошених на засідання осіб та всебічно обговоривши питання, Комітет з питань правоохоронної діяльності рекомендує Верховній Раді України відповідно до частини другої та третьої статті 110, пункту 1 частини першої

статті 111, пункту 1 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за вчинення домашнього насильства та насильства за ознакою статі» (реєстр. № 3908-1), за результатами розгляду в першому читанні прийняти **за основу**.

Співдоповідачем з цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України визначено заступницю Голови комітету – народного депутата України Михайлюк Г.О.

Висновок Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України та проект Постанови Верховної Ради України додаються.

Просимо розглянути.

Голова Комітету

Д. Монастирський

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Монастирський Денис Анатолійович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000ACDE2E00E7788200
Дійсний до: 16.03.2022 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-27/3-2020/248525 від 22.12.2020

300320

4